

Het tijdelijk spenen van biggen

Gerard Plagge, VPB-R, *Carola van der Peet-Schwing*, PV

Het tijdelijk spenen van biggen tijdens de zoogperiode is geen goede methode om de **voeropname** van biggen tijdens de zoogperiode te verhogen. Dit blijkt uit een onderzoek waarin getracht is de voeropname van zuigende biggen te verhogen door ze tijdens de tweede helft van de zoogperiode een gedeelte van de dag van de zeug te scheiden.

Speendiarree heeft op veel vermeerderingsbedrijven een negatieve invloed op de technische en economische resultaten. Verschillende factoren kunnen invloed hebben op het ontstaan ervan, zoals erfelijke aanleg, infectiedruk, stalklimaat, management en voeding. Uit onderzoek blijkt dat de kans op het ontstaan van speendiarree kleiner is wanneer biggen tijdens de zoogperiode voldoende voer opnemen. Op het Varkensproefbedrijf te Raalte is de voeropname tijdens de zoogperiode laag (circa 200 gram voer per big) en komt speendiarree regelmatig voor. Het verstrekken van verschillende voersoorten, in zowel droge als natte vorm, heeft in het verleden niet tot een duidelijke verhoging van de voeropname geleid. Uit onderzoek van Nabuurs (1991) blijkt dat het geforceerd bijvoeren van biggen tijdens de zoogperiode de voeropname kan verhogen. Daarom is nagegaan of de voeropname tijdens de zoogperiode kan worden verhoogd door de biggen tijdens de tweede helft van de zoogperiode dagelijks gedurende een deel van de dag van de zeug te scheiden.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd met 69 tomen biggen die vanaf de geboorte tot een gewicht van circa 25 kg gevolgd zijn. Op een leeftijd van 28 dagen zijn de biggen gespeend. Er waren twee proefbehandelingen:

1 **Normaal gespeend.** De biggen bleven zoals gebruikelijk tot spenen altijd bij de zeug. Vanaf een leeftijd van 10 dagen zijn ze bijgevoerd met een melkkorrel. Bij spenen zijn de biggen als toom verplaatst naar de opfokstal.

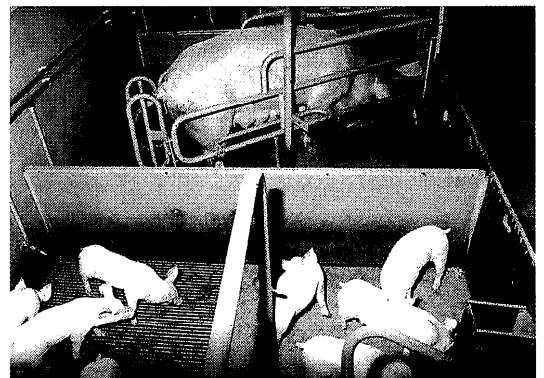
2 **Tijdelijk gespeend.** De biggen zijn vanaf een leeftijd van 18 dagen dagelijks van 7.30 uur tot 15.30 uur van de zeug gescheiden door ze in een leeg kraamhok naast de zeug te plaatsen. Vanaf een

leeftijd van 10 dagen zijn ze bijgevoerd met een melkkorrel. Bij spenen zijn de biggen als toom verplaatst naar de opfokstal.

De biggen in de twee proefgroepen kregen hetzelfde voer en werden op dezelfde manier gevoerd. Vanaf dag 10 werden de biggen bijgevoerd met een melkkorrel (EW=1,35; ruw eiwit=200 g/kg), die nat via een biggenkom werd verstrekt. Op dag 17 zijn de biggen gewogen en vanaf die dag is de melkkorrel geleidelijk vervangen door speenkruimel (EW=1,10 ruw eiwit=173 g/kg). Beide voersoorten zijn gemengd en gelijktijdig in een biggenkom nat en in een droogvoerbak droog verstrekt. Ook is geleidelijk minder water toegevoegd, om de biggen te wennen aan de opname van droog voer.

Op de vrijdag voorafgaande aan de donderdag waarop de biggen werden gespeend, konden de biggen alleen nog droog voer uit de droogvoerbak opnemen. Vanaf dag 18 zijn de tijdelijk gespeende biggen overdag gescheiden van de zeug door ze in een hok naast de zeug te plaatsen. Gedurende de hele zoogperiode konden de biggen onbepert water opnemen via een drinknippel.

Tijdens de opfokperiode is in de eerste weken na

spenen beperkt speenkruimel gevoerd met dezelfde samenstelling als de speenkruimel die aan het einde van de zoogperiode is gegeven. Het voer is twee keer per dag via een droogvoerbakje verstrekt. In de derde week na spenen is overgegaan op onbeperkte voeding van babybiggenkorrel (EW=1,10; ruw eiwit=176 g/kg), dat eveneens via een droogvoerbakje werd verstrekt. Water stond onbeperkt ter beschikking via drinkbakjes.

Technische resultaten tijdens de zoogperiode

In tabel 1 zijn de technische resultaten tijdens de zoogperiode weergegeven,

Uit tabel 1 blijkt dat de voeropname van biggen in de zoogperiode niet verhoogt wanneer ze in de tweede helft van de zoogperiode een deel van de dag van de zeug worden gescheiden. In dit onderzoek namen de tijdelijk gespeende biggen zelfs iets minder voer op en groeiden duidelijk langzamer dan de biggen die altijd bij de zeug lagen. Bovendien zijn er in de tijdelijk gespeende groep meer dieren behandeld vanwege problemen met diarree.

Technische resultaten en gezondheid tijdens de opfokperiode

Tijdens de eerste twee weken van de opfokperiode was de voeropname van de tijdelijk gespeende biggen hoger dan die van de biggen die altijd bij de zeug hadden gelegen. Er waren echter geen verschillen in groeisnelheid en voederconversie. In de periode van twee weken na spenen tot het einde van de opfokperiode en in de periode vanaf spenen tot het einde van de opfokperiode waren er geen verschillen in technische resultaten tussen de biggen die tijdens de zoogperiode wel of niet tijdelijk gespeend waren.

Er waren tijdens de opfokperiode geen verschillen in uitval en veterinaire behandelingen tussen de twee groepen biggen.

Uit de resultaten van dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat het tijdelijk spenen van biggen geen goede methode is om de voeropname van biggen tijdens de zoogperiode te verhogen. ■

Tabel 1: Technische resultaten tijdens de zoogperiode van biggen die wel of niet tijdelijk zijn gespeend tijdens de zoogperiode

	normaal gespeend	tijdelijk gespeend
aantal tomen	34	35
Van geboorte tot 18 dagen na de geboorte:		
geboortegewicht (kg)	1,58	1,60
groei (g/dag)	215	210
voeropname/ toom (kg)	0,85	0,83
Vanaf 18 dagen na de geboorte tot spenen:		
Tussengewicht (kg)	5,4	5,3
groei (g/dag)	2,18 ^a	1,87 ^b
voeropname/toom (kg)	1,78	1,57
Vanaf de geboorte tot het einde van de zoogperiode:		
speengewicht (kg)	8,1	7,7
groei (g/dg)	214 ^a	199 ^b
voeropname/toom (kg)	2,63	2,40

^{a,b} een verschillende letter binnen een rij duidt op verschil tussen de proefgroepen